

veiebringes, ved hvilken den danske Grundlov ikke mere bliver paa samme Maade raadende i Island, som den har været det hidtil.

Med Hensyn til det, der forøvrigt nærmest foreligger som Stridsspørgsmaal, nemlig det Tilskud, som skal gives til Island, da maa jeg tilstaae, at jeg ikke havde troet, at det havde været nødvendigt at komme tilbage til den Opfattelse af en Retsafgjørelse, som oprindelig er gjort gjældende fra Islands Side, men jeg kan ikke see Andet, end at det, efter flere af de Udtalelser, som her have fundet Sted, nu er blevet nødvendigt at oplyse dette noget nærmere. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) udtalte, at der egentlig tilkom Island 100,000 Rd. (Winther: Nei, det har jeg ikke sagt!), men nu vare vi dog komne ned til omtrent det Halve (Winther: Det har jeg aldrig sagt!). Det ærede Medlem, som nærmest har ført Ordet paa Mindretallets Begne, udtalte, at idetmindste nogle af de Paastande, som vare gjorte gjældende fra Isændernes Side, og hvorved de vare komne til at gjøre Forbring paa et saa stort Tilskud, vare holdbare. Dette sidste Medlem var rigtignok saa moderat, at han ikke vilde tage de Beregninger for gode Varer, som vare gjorte med Hensyn til Salget af de forskjellige Eiendomme og Eiender paa Island, idet han meente, at Paastanden i saa Henseende kunde man dog neppe holde fast paa, thi, sagde han, der har ogsaa fundet Salg Sted af saadanne Eiendomme og Eiendele her i Landet, og den samme Regjering, som har været den almindelige Regjering baade for os og dem deroppe, har overalt i værfat lignende Foranstaltninger, naar den ansaae dem for ønskelige og heldige. Have de end siden ikke viist sig, at være dette, saa maa dog Island, ligesom vi herne, bære Conseqventerne af slike feilagtige Foranstaltninger. — Det undrer mig imidlertid, at det ærede Medlem ikke fortsatte denne meget rigtige Betragtning, da han kom til Handelsmonopolet, thi havde han fortsat denne Betragtning i dens Conseqventer, vilde han upaatvivlelig være kommen til det samme Resultat, at man ligesaa lidt kan tage Hensyn til Handelsmonopolet som til Salget af Eiendomme. Have vi ikke

herne været underkastede accurat den samme Politikk som den, der indførte Handelsmonopolet for Island, og hvorledes kan man sige, at de forskjellige Foranstaltninger herne, som ere trufne af den samme Regjering og paa Grundlag af den samme Politikk, ikke have været ligesaa uheldbringende for Danmark som Handelsmonopolet for Island. Jeg troer, at man endogsaa med Sandhed kunde komme til det modsatte Resultat. Jeg troer, at man meget snarere kunde sige, at denne Handelspolitikk har været til større Skade for os, fordi vi have været plagede af den og dens Uttringer i overordentlig mange og meget forskjellige Retninger. Island har saa at sige alene været berørt af denne uheldige Politikk gennem det omhandlede Handelsmonopol, medens vi her have haft en Masse af Monopoler, Privilegier og Laugsrettigheder; ja, hele Landets vigtigste Erhvervskilde har af den samme Regjering i lang Tid netop paa Grund af den Politikk, der gjorde sig gjældende, slet ikke kunnet komme til at arbejde sig fremad. Jeg behøver ikke at minde om, paa hvilket Standpunkt det hele Landbrug her i Danmark stod dengang, den Politikk var raadende i Regjeringen, hvorledes vi have lidt under en Masse Foranstaltninger, der stammede fra samme Kilde, ligesom Stavnbaandet til den urimeligste Told-sats osv., og skulle vi saaledes til at gjøre op med hinanden, saa bliver det vist høist tvivlsomt, om det er Island, eller det er Danmark, der har lidt meest, er blevet standset mest i sin Udvikling. Det er derfor ingenlunde Tilfældet, at man kan sige, at Danmark skylder Island Noget af denne Grund, og det er heller ikke Tilfældet, at man kan sige, at Island er blevet behandlet paa en saadan Maade, som ingen anden Deel af det danske Rige. Hvad Handelsmonopolet fremdeles angaaer, for at holde os til dette Forhold alene, saa maa jeg gjøre opmærksom paa, at et virkelig Handelsmonopol jo har hersket f. Ex. paa Færøerne lige indtil 1856, altsaa meget længere, end Tilfældet har været paa Island, hvor dog Monopolet i det Væsentlige var ophevet allerede i 1786, og at Grønland, hvad der ogsaa er blevet berørt idag, endnu er underkastet et saadant. Lad os ei heller be-